

Sygn. akt VIII U 969/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2017 r. w Gliwicach

sprawy A. T. (T.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 14 kwietnia 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. VIII U 969 / 17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. T. prawa do emerytury w obniżonym wieku, ponieważ wnioskujący nie udowodnił co najmniej piętnastu lat pracy szczególnych warunkach, a jedynie 11 lat 3 miesiące i 14 dni.

Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia od 16 września 1969 roku do 2 lutego 1972 roku w Przedsiębiorstwie (...) z uwagi na sprzeczność pomiędzy wskazanym stanowiskiem pracy i pozycją wykazu w świadectwie wykonywania pracy szczególnych warunkach.

A. T. w odwołaniu domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury . Wskazał, że do okresu zatrudnienia nie został zaliczony okres pracy w Ośrodku (...) w G. od 1 marca 1979 roku do 19 kwietnia 1989 roku . Nadto zakwestionował niezaliczenie do okresu pracy szczególnych warunkach pracy wykonywanej od 16 września 1969 r roku w do dnia 2 lutego 1972 roku w (...) K. Oddział Terenowy w G., ponieważ przedłożył świadectwo wykonywania pracy szczególnych warunkach wystawione przez pracodawcę. W spornych okresach wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych. . Przyznał, że pracodawca odmówił wydania

potwierdzenia wykonywania pracy szczególnych warunkach w (...), ponieważ stanowisko które tam zajmował nie znalazło się w wykazie stanowiącym załącznik do zarządzenia dyrektora wydanego na podstawie zarządzenia nr 21 Ministra Przemysłu Maszynowego z 27 września 1980 roku w sprawie prac zaliczanych w resorcie przemysłu maszynowego do I kategorii zatrudnienia oraz zarządzenia nr 7 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 12 maja 1983 roku w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Wniósł o przesłuchanie świadków na okoliczność pracy wykonywanej w (...) w G. w spornym okresie.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji wskazał że do pracy szczególnych warunkach zaliczono prace:

- od 10 maja 1973 roku do 24 sierpnia 1973 roku w Rejonowej (...) w Z., gdzie ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu sanitarnego uprzywilejowanego w ruchu i wykonywał prace stałe i pełnym wymiarze czasu pracy wymienione w dziale VIII pozycja 2 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku ;

- od 1 września 1973 roku do 21 października 1973 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...), gdzie ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku montera samochodowego i wykonywał stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów samochodowych wymienione wykazie A dział XIV pozycja 16 pkt 1 stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach,

- od 23 października 1973 roku w do 28 lutego 1979 roku na podstawie świadectwa wykonywania prac szczególnych warunkach wystawionego przez (...) SA gdzie ubezpieczony wykonywał stałe i w pełnym wymiarze czasu prace wymienione w wykazie A dziale VIII pozycja 2,14,

- od 20 kwietnia 1989 roku do 31 października 1992 roku z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków chorobowych w (...) SA na podstawie świadectwa pracy wykonywania prac szczególnych warunkach z dnia 30 sierpnia 2000 roku . odwołujący wykonywał prace w kanałach remontowych wymienione wykazie A dziale XIV pozycja 16 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 roku w sprawie stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach,

- od 1 stycznia 1997 roku do 31 grudnia 1998 roku z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków chorobowych w Przedsiębiorstwie Usług (...) sp. z o.o. na podstawie świadectwa pracy w szczególnych warunkach, z którego wynika że ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku mechanika samochodowego i wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych wymienione w dziale XIV pozycja 16 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach..

Organ rentowy nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresów :

- od 16 września 1969 roku w do 2 lutego 1972 roku w (...) K. B., bowiem świadectwo pracy wystawione przez pracodawcę wskazuje załącznik który nie odpowiada wskazanemu stanowisku pracy.

- od 1 marca 1979 roku do 19 kwietnia 1989 roku w Ośrodku (...) w G., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył jej świadectwa wykonywania prac szczególnych warunkach, a jedynie wyroki sądu z 8 listopada 2003 roku w i 25 lutego 2004 roku, z których wynika, że domagał się zaliczenia okresu pracy do pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. T. urodził się (...). W dniu 21 marca 2017 roku złożył wniosek o prawo do emerytury w obniżonym wieku.

Organ rentowy ustalił, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 30 lat 3 miesiące i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 15 dni okresów nieskładkowych. Staż pracy w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniósł 11 lat 3 miesiące i 14 dni. Ogólny staż pracy ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999 roku nie był kwestionowany.

Spór w niniejszej sprawie w dotyczył zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 16 września 1969 do 2 lutego 1972 roku w (...) K. - B. Oddział nr 2 w G. oraz w Ośrodku (...) w G. od 1 marca 1979 roku do 19 kwietnia 1989 roku, gdzie ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku mechanika silników spalinowych.

Z akt osobowych ubezpieczonego wynika, że w (...) został zatrudniony na stanowisku mechanika samochodowego, w późniejszych latach posiadał stanowiska monter silników spalinowych, brygadzysty monter mechaniki silników spalinowych

W zakładzie tym był jeden warsztat samochodowy, w którym, w różnych okresach, było zatrudnionych od 2 do 3 pracowników. Pracownicy ci wykonywali całość prac związanych z przeglądami, naprawami i bieżącą konserwacją wszystkich samochodów. W przedsiębiorstwie w tym czasie były 2 autobusy (...) samochody ciężarowe 2- 3 samochody dostawcze oraz 1-3 samochodów osobowych. Nigdy nie było więcej niż kilkanaście aut. Oprócz prac związanych z remontami bieżącą naprawą, przygotowywaniem samochodów do przeglądów technicznych ubezpieczony pracował przy naprawie wózków akumulatorowych, ale wyłącznie od strony mechanicznej. Pracownicy warsztatu samochodowego wykonywali wszystkie prace związane z naprawą pojazdów mechanicznych za wyjątkiem tych, które należało wykonać w specjalistycznych warsztatach. Były to generalne remonty silników, naprawa pomp wtryskowych i wtryskiwaczy, większe prace lakiernicze. Z zeznań świadka A. B. i ubezpieczonego wynikało, że mechanicy przez 90 % czasu wykonywali prace w kanałach remontowych.

Ubezpieczony nie otrzymał świadectwa wykonywania prac szczególnych warunkach z tego zakładu. W grudniu 2000 wystąpił z pozwem skierowanym przeciwko Ośrodkowi (...) w G. o ustalenie pracy w szczególnych warunkach.. Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa, ponieważ stanowisko na którym powód był zatrudniony, a to mechanik silników spalinowych nie figuruje w wykazie stanowisk wykonywania prac w szczególnych warunkach stanowiącym załącznik do zarządzenia dyrektora (...). Nadto pozwany wskazał na rozprawie w dniu 12 maja 2003 roku, że powód wprawdzie wykonywał prace w warsztacie samochodowym, lecz nie była to praca wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych. Wyrokiem z dnia 25. lutego 2004 roku Sąd Okręgowy zmienił wyrok Sądu Rejonowego i oddalił powództwo wskazując, że powód nie miał interesu prawnego w ustaleniu pracy w szczególnych warunkach. .

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie akt osobowych ubezpieczonego z (...), akt Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. VIP 739 /02, przesłuchania świadków A. B. (2) (k 33 -34 akt sądowych) świadka E. D. (k. 39-40 akt sądowych) i ubezpieczonego(k. 40- 41 akt sądowych). Powyższym dowodom dał wiarę za wyjątkiem twierdzeń ubezpieczonego i świadka A. B. (3), że ubezpieczony w kanałach pracował przez 90 % dniówki. Zdaniem sądu, biorąc pod uwagę charakter prac związanych z całościową i kompleksową naprawą, przeglądem, konserwacją samochodów ubezpieczony poza kanałem musiał spędzać znacznie większą część dniówki. Nie bez znaczenia pozostaje również to, że pracował przy planowych przeglądach i naprawach wózków akumulatorowych wyłącznie od strony mechanicznej.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.2016 poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub z szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zn.). Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy zakres obowiązków A. T. i charakter jego pracy w okresie od 1 marca 1979 roku do 19 kwietnia 1989 roku w Ośrodku (...) w G. w warsztacie samochodowych na stanowiskach monterów silników, mechanika silników samochodowych, brygadziści monterów dawał podstawy do ustalenia, że była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na w szczególnych warunkach.

Pozostałe warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku były bezsporne. A. T. w dniu (...) ukończył 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, do 1 stycznia 1999 roku udowodnił ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Zdaniem organu rentowego udowodniony okres pracy w szczególnych warunkach wyniósł 11 lat 3 miesiące i 14 dni. Zdaniem sądu do okresu tego trzeba doliczyć okres 15 dni, kiedy ubezpieczony korzystał ze zwolnienia lekarskiego w latach 1992 i 1997. Tym samym okres pracy w szczególnych warunkach wyniesie 11 lat 3 miesiące i 29 dni. Do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku ubezpieczony musiałby wykazać, że dodatkowo stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przepracował w szczególnych warunkach 3 lata 8 miesięcy i 1 dzień do 1 stycznia 1999 roku.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 16 pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub z szczególnym charakterze prace w kanałach przy naprawach pojazdów mechanicznych są pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do niższego wieku emerytalnego. Musi to być praca stała i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do zaliczenia pracy w (...) do pracy wymienionej w wykazie A, dział XIV poz. 16 pkt 2. Ubezpieczony jako mechanik samochodowy, monter silników, brygadziści przez cały okres zatrudnienia w tym zakładzie wykonywał takie same czynności. Praca jego nie polegała jednak wyłącznie na naprawie samochodów z kanałów. Skoro w warsztacie tym wykonywane były przez mechaników wszystkie prace związane z naprawą, przygotowaniem aut do przeglądów, bieżącą konserwacją, to jedynie część prac mogła być wykonywana przy wykorzystaniu kanału remontowego. Zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach przy ustalaniu prawa do emerytury w obniżonym wieku podlegają jedynie takie okresy pracy, w których pracownik w ramach obowiązującego

go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku stale, to jest ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach i nie wykonuje przy tym innych czynności pracowniczych nie będących pracą w takich warunkach. Tylko bowiem okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wypełniają kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia, że pracownicy warsztatu 90% dniówki spędzali w kanale. Zakład pracy dysponował kilkunastoma samochodami – od osobowych, przez dostawcze, ciężarowe i autobusy. Nie każda naprawa wymagała pracy z kanału, niektórych prac z kanału wykonać nie można, w warsztacie nie było podziału na mechaników wykonujących prace w kanale i poza nim. Ponadto, jak zeznał ubezpieczony praktycznie co tydzień pracował przy przeglądach wózków akumulatorowych od strony mechanicznej. Już same przeglądy tych pojazdów uniemożliwiają przyjęcie, że ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanale. Bezsporne było, że ubezpieczony pracował w kanałach remontowych, ale nigdy nie była to praca trwająca przez 8 godzin dziennie, wykonywana codziennie jako wyłączny rodzaj powierzonej mu pracy. Zakres obowiązków był szerszy i obejmował również prace związane z naprawą samochodów spoza kanału.

Skoro, zdaniem sądu, brak jest podstaw do zaliczenia pracy w (...) do pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze, sąd nie badał, czy praca wykonywana w okresie od 16 września 1969 roku do 2 lutego 1972 roku była pracą w szczególnych warunkach, bowiem okres 2 lat 4 miesięcy i 17 dni jest okresem za krótkim do spełnienia warunku posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie jako bezpodstawne oddalono w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

(-) SSO Teresa Kalinka